

Bever

Stilletjes met zijn drieën

4 juli 2012

Toeval? Toeval bestaat niet! Je hoort het wel eens zeggen. Indien al niet één of andere scribeur je zwart op wit ermee om de oren slaat. Meestal denk ik dan langs de lijnen van: „Ach, gooi maar in mijn pet“. Maar soms, heel soms, bekruipt me toch de gedachte: „Tja...“ Zoals nu.

Ik stond in Bever een gedicht te lezen. Nee, denk vooral niet dat ik constant met dichtbun-
dels beladen door het landschap trek. Zo erg heb ik het niet te pakken. In dit geval stond
het gedicht op de muur van wat vroeger een klooster geweest was. De tekst voor de eeu-
wigheid gebeiteld in grauw-grijze leisteen:

Een gedicht

*De eerste regel is om te beginnen
De tweede is de elfde van beneden,
De derde is om wat terrein te winnen.
De vierde moet weer rijmen met de tweede.*

*De vijfde draait u plotseling een loer.
De zesde heeft het twaalfde gehalveerd.
De zevende schijnt zwaar geouwehoer,
De achtste bloedserieus. Of omgekeerd.*

*De negende vertelt nog eens hetzelfde.
De tiende is misschien een desillusie.
De elfde is niets anders dan de elfde.
De twaalfde is van niets de eindconclusie.*

So what? Heerlijke onzin, toch? Alleen... toen ik het Voetstukje al was beginnen schrijven
viel uit de radio het bericht dat de auteur van dit gedicht, *Gerrit Komrij*, overleden was.
Toeval, niet? Maar kijk, het stukje waaraan ik toen al begonnen was, nam een heel andere
start dan dit nu. „Dood, ze was dood, zeker weten“ dat stond er. Dood? Jawel. In het laat-
ste geval ging het echter over een koe waarvan ik het massieve kring uitgestrekt zag lig-
gen op het betonnen erf van een veehouderij. Terwijl uit de stal een hysterische vrouwen-
stem met veel weergalm iets liep te gillen. Ik kon het niet verstaan maar hoogstwaarschijn-
lijk had het ene wel met het andere te maken. Dus? Om het overdreven te stellen: de dood
wandelde dit keer mee... En dan was er ook nog het andere Leitmotiv dat over deze tocht
gedrapeerd hing: stilte. Toeval? Bestaat er dan een meer ultieme stilte dan die van de
dood? Enne... het zal wel toeval zijn dat Komrij op precies dezelfde dag van het jaar gebo-
ren werd als ik. Tja... Je denkt er best niet al te diep over na want de valkuil van niet te fun-
deren esoterisch speculeren spert dan al gauw de muil. Met het gevaar dat de gedachten
in kringetjes gaan draaien, almaar sneller. Totdat de hersenen in brand vliegen. Daaraan
verhelpt ook de brandweer van de redelijkheid niet meer.

Twijfelen is toegestaan

Bever is de zuidelijkste gemeente van Vlaams-Brabant. Er woont weinig volk. Hetgeen dui-
delijk bemerkbaar was. Het dorp is zonder meer landelijk te noemen. Industrie is er niet.
Het is de plaats waar Oost-Vlaanderen, Henegouwen en Vlaams-Brabant elkaar kussen.

Waar de Vlaamse Ardennen, het Pajottenland en Le Pays des Collines elkaar ontmoeten. De wandeling kreeg dan ook terecht de ondertitel van „*Drie Provincieëntocht*“ opgeplakt. Men schijnt daar wel in te zijn voor een grapje. Een postbode, bijvoorbeeld, die onvoorbereid in dit dorp wordt losgelaten pendelt gegarandeerd tussen vertwijfeling en frustratie. Ook de alwetendheid van de moderne GPS-technologie kan hier wel eens aan het wankele gebracht worden. Dat komt doordat hier geen straatnamen zijn! Nu ja, goed, een tweetal straten zijn wel met een eigen naam bedacht. Maar wie zich bijvoorbeeld naar een bepaald adres in *Akrenbos* begeeft of ontdekt dat de *Plaats* zich ook over de aanliggende straatjes uitstrekt, komt wel ergens tot stilstand om zich het hoofd te krabben. Dat is niet altijd zo geweest want op de kaart van de buurtwegen van 1841 staan wel degelijk straatnamen. Wie ze heeft afgeschaft of waarom is niet geweten. Een plaatselijk indianenverhaal zegt dat een oorlogsburgemeester dit verordend zou hebben om het de vuige Duitse bezetter moeilijk te maken om zijn opgeëiste en ondergedoken dorpsgenoten terug te vinden. *Si non è vero... è ben trovato*. De kern van Bever heeft dus eigenlijk maar drie straatnamen. Rond de kerk heten alle straten „*Plaats*“. Hetgeen in Bever zelf wordt aangeduid met „*Plosj*“. Allicht is dat een letterlijke vertaling van het Franse „*place*“ voor „*plein*“. Ten noorden van die zone heet het „*Poreel*“. Wat verwijst naar een oude benaming voor „*weide*“. Ten zuiden van de kerk hebben alle straten de benaming „*Freest*“. Waarin zonder meer het Franse „*forêt*“ te herkennen is. Alles bijeen houdt men het in Bever wel erg eenvoudig. Er is een bos, een wei en daar tussenin een plein! Zodoende is Bever de enige gemeente in België die de straten niet individueel een naam geeft maar die voor de adressering vrij consequent de namen van zijn wijken hanteert.

Op en neer

Bever ligt nog net in de provincie Vlaams-Brabant. Eigenlijk is dat nog niet zo vanzelfsprekend aangezien het ooit lange tijd tot het Franstalige Henegouwen behoorde. Ja, ja, dit is Belgisch, hier worden de staken verzet en grenzen hertekend waardoor hele dorpen plots verhuizen. Bever is nu dus een Vlaamse taalgrensgemeente waar de Franstalige inwoners

zogenaamde faciliteiten genieten. Desgevraagd kunnen ze dus in het officiële verkeer in het Frans bediend worden. Door deze status heeft Bever ook nog een Franse naam. Wat dacht je? *Bevère*? Mis! Het moet *Biévène* zijn. Nu ja, daar zal wel een goede (Franstalige) reden voor zijn. Overigens schijnt het Vlaams-Waalse samenleven hier zonder wrijving te verlopen.

Het dorp ligt in een open landschap van mild golvende heuvels. Hier nergens de abrupte niveauverschillen die men in de Vlaamse Ardennen wel aantreft. Het traject ging over eerder golvend dan heuvelend land. Opvallende veel graan wordt hier nog verbouwd op de grote akkers. Soms was de grens van een akker zelfs niet zichtbaar. Al kon dat ook zijn doordat die grens zich over de rug van een ronde heuvel bevond. Gerst, tarwe en korenbloemen! Die diepblauwe bodes van de zomer zijn hier bij ons in de streek radicaal uitgeroeid, heb ik zo de indruk. Het intensieve sproeien met vergiften tegen bestaande en nog uit te vinden kwalen en insecten zal daaraan wel niet vreemd zijn.

Algemeen ademt dit heuvellandschap een sfeer van openheid en onbegrensdeheid. Het leven schijnt zich hier te ontwikkelen aan het tempo van een duidelijk intensieve landbouw. Wat dat laatste betreft had ik verwacht wat meer vierkantshoeven aan te treffen. Ze waren er ook wel maar doorgaans waren de vroegere gebouwen door moderne utiliteitsbouw vervangen en bleef van de oorspronkelijke „*carré*“ niet veel meer te zien dan de toegangspoort. Vrij dicht bij het centrum van het dorp zag ik evenwel een hoeve die nog zeer authentiek oogde. Sterk verwaarloosd, nochtans, en ik betwijfel sterk of er nog bewoning was. Een bloeiend bedrijf was het alleszins niet.

De hoogteverschillen in het landschap liggen tussen 30 en 75 meter. Het hellende plateau wordt door drie nagenoeg evenwijdige beken gedraineerd die uitmonden in de Mark. Dat

laatste is een bijriviertje van de Dender dat ook de naam geeft aan de fusiegemeente Maarkedal.

In de brede valleien heeft zich lang geleden kleigrond afgezet en die ligt daar nog steeds. Het is daar waar vooral weiden te vinden zijn doordat het geheel vochtig is en dat doorgaans ook blijft. Op andere plaatsen op het plateau ligt fijner materiaal zoals zand en leem. Deze gronden zijn vruchtbaar en minder vochtig. Wat maakt dat ze gebruikt worden voor verschillende teelten.

Verborgen voor het oog, want ongeveer 35 meter diep, is harde silure leisteen uit het primaire tijdperk te vinden. Van het soort waaruit de gedichtenstenen aan de kloostermuur gemaakt zijn. Wellicht.

Het open landschap rond Bever

Men ziet ze vliegen

Eertijds moest men hier uitkijken voor laagvliegende heksen. Daar is nu geen gevaar meer voor want de enige nog resterende heks in Bever is van brons. Gezien de soortelijke massa van dat materiaal er is dus weinig kans dat ze zich in het luchtruim verheft. Hoewel... je weet maar nooit, nietwaar?

Het beeld op de Plaats werd gemaakt door Thierry Van Vreckem, kunstenaar en inwoner van het Beverse gehucht Romont. Het kwam er mede op initiatief van de *Makrallen*, een folkloristische vereniging die voor de naam van de club uitging van het Waalse „macrâle“. Hetgeen „heks“ betekent. De Makrallen willen de geschiedenis van de heksen in ere houden. De vereniging organiseert daarom toneelvoorstellingen over heksenprocessen, ze neemt deel aan stoeten en ze organiseert regelmatig heksenwandelingen.

Vlaanderen is in het verleden weinig ellende bespaard gebleven. Tijdens de 16^e en 17^e eeuw legde eerst de Spaanse verovering zijn klauw op land en volk. Nadien maakten de Oostenrijkers hier de school uit. Al die tijd leden de gewone man en vrouw onder de chaos van godsdienstoorlogen, de wreedheden van de Inquisitie, pest, hongersnood en de willekeur van de vreemde bezetter die de macht in handen had.

Armoede, onwetendheid en isolatie waren een dankbare voedingsbodem voor bijgeloof. In Europa geloofde men zo, vooral tussen 1500 en 1700, in het bestaan van heksen en heksery. Wat als duivelswerk werd beschouwd en wat daardoor aanleiding gaf tot de verschrikkelijke heksenprocessen. Vooral in West- en Midden-Europa heeft het bijgeloof aanleiding gegeven tot georganiseerde heksenvervolgingen. Er wordt aangenomen dat de ware heksenjacht begon met de publicatie van de *Heksenhamer*, de *Malleus Maleficarum*, in 1487. Een perfide geschrift waarvoor twee Duitse inquisiteurs verantwoordelijk waren. Het was een soort vademecum waarin aanwijzingen werden gegeven voor het herkennen van

heksen en voor het voeren van de heksenprocessen.

Het waren meestal oude vrouwen die ervan beticht werden zich aan hekserij en duivelspraktijken schuldig te maken. Het waren ook niet zelden alleenstaande vrouwen, ongehuwd of weduwe, afgesloten van en uitgestoten door de gemeenschap. De minste vermeende aanwijzing was voldoende om hen in staat van beschuldiging te stellen. Vaak kregen zij de schuld van een niet geslaagde genezing, een mislukte oogst, onvruchtbaarheid, vee dat stierf, een uitbraak van de pest... Noem het maar op. Alles wat verkeerd ging en waarvoor niet direct een reden gevonden werd, was voldoende om het op hekserij te gooien en naar een „schuldige“ te wijzen.

Het is bekend dat in 1594 processen werden ingesteld in Bever. En daar niet alleen want het betekent toch wel iets dat zelfs tot op onze dagen de spotnaam van de inwoners van plaatsen als Onkerzele, Bever en Iddergem „Toverheksen“ gebleven is.

In Bever werden twee vrouwen, de echtgenotes van Liénard Del Val en van Bastien Cartier, van hekserij beschuldigd door de inquisitoriale rechtbank onder Filips II van Spanje. Ze werden respectievelijk in 1594 en in 1595 gewurgd en daarna verbrand.

Ene Delvin vermeldt de feiten in zijn *Histoire de la commune de Biévène*. Hij voegt er echter aan toe dat hij de procesdossiers niet heeft kunnen terugvinden. Daardoor is het niet meer mogelijk te achterhalen wat de „feiten“ zijn geweest waarop de veroordeling van beide onfortuinlijke vrouwen waren gebaseerd. Al staat het vast dat de terechtstellingen wel degelijk zijn uitgevoerd.

Moment monument

Veel merkwaardige gebouwen kent Bever niet. Er is de Sint-Martinuskerk. Een gebouw dat bezwaarlijk elegant kan genoemd worden. Baksteen, plomp met een tamelijk lage, vierkante toren en dan heb je het wel gehad. Aan de buitenkant dan toch. De bouwstijl heet laat-classicistisch te zijn. In 2007 werd de tweehonderdste verjaardag van de heropgebouwde Beverse kerk gevierd. Het interieur is gedeeltelijk afkomstig uit een Geraards-

De Sint-Martinuskerk in Bever. Met de Plaats.

Het schamele restant van de Molen van Denutte

bergse abdij waarvan de bezittingen in de nasleep van de Franse Revolutie werden verbeurd verklaard. Eind 2009 werd de Beverse kerk als beschermd monument geklasseerd.

Behalve de kerk staat er in Bever ook nog een windmolen. Althans: de romp ervan. In zeer slechte staat en niet te betreden. Ik neem tenminste aan dat dat de strekking was van wat er op de wrakkige deur geklad stond. Helemaal te verstaan was het niet want het leek me in een Waals dialect gesteld.

Toont de molenromp dan maar weinig overeenkomst met de fiere machine die ze ooit is geweest, namen heeft ze des te meer: de Molen van Denut, de Molen van Denutte, de Bosmolen of nog de Molen van het Bos. Wat dat laatste betreft, de molenromp staat werkelijk op de plaats die met Beverbos wordt aangeduid. Hoewel er nauwelijks wat te zien is dat op een bos lijkt. Waarschijnlijk is dat ooit anders geweest.

Eertijds was er een steen in de molen gemetseld met een inscriptie en een

wapenschild: „Dezen windmolen is gebouwd in het jaar 1828, door den hoog welgeboren edelen heer de baron Eus: Js: Ma: de Blondel etc etc kamerheer van ZM den Koning der Nederlanden, lid van het ridderschap van Oost-Vlaanderen“.

In 1832, toen België nog heel jong was en de Hollanders zich nog steeds in Antwerpen verschansten, werd de steen weggenomen door een detachement Franse soldaten. Die waren op weg naar de citadel van Antwerpen om de Hollanders daar te verdrijven. De steen bevindt zich nog steeds in het kasteel van het naburige Viane. Schijnt het, want ik heb het niet kunnen controleren.

In 1835 brandde de molen uit. Hij werd nadien wel nog heropgebouwd. In 1926 dan werd de molen onttakeld. In „De Belgische Molenaar“ van juli 1926 adverteerde molenaar Theophile Denutte: „Uit ter hand te koop. Om te draaien of af te breken, ijzeren kop, as, twee paar stalen molenroeden, vang. Schoonen steenen windmolen, extra schoone wind; een koppel. Engelsche steenen van 1.50 m.; twee koppel Fransche steenen, waarvan 1 koppel 1.70 m en 1 koppel 1.90 m.; zeilkleeren; kuischmolen en builmolen, 4 m. lang op 2,36 m. dik, gansch nieuw, bij Theophile Denutte, maalder te Bever, bij Bassily, Prov. Henegouwen.“ Ik heb de merkwaardige interpunctie bewaard die ik in de advertentie aantrof. In 1927 werd inderdaad het gevlucht verwijderd en werden de overblijvende molenstenen door een benzinemotor aangedreven. Nu blijft er enkel nog een zwaar gehavende bakstenen romp die op het hoogste punt van de streek staat, tegenover de motte van een oude burcht van de plaatselijke heren, maar op enige afstand daarvan. De molenromp heb ik gezien, de motte echter niet. Hoe dan ook, de Makrallen vinden de molen nog steeds een uitstekend decor voor hun opvoeringen.

Bever heeft verder merkwaardig veel kapelletjes op zijn grondgebied. In allerlei soorten en formaten. Nu zijn kapellen en kapelletjes in onze streken doorgaans al niet erg zeldzaam maar hier zijn er toch echt bijzonder veel. Allicht daarom is er hier dan ook een „Kapelletjeswandeling“ uitgezet. Om in dat kapelletjeswoud nog enigszins op te vallen moet je van goeden huize zijn. Hier was het de ouderdom van twee van deze gebouwtjes die mijn aandacht trok. Het grootste van de twee was tevens het jongste. Al is dat wel heel relatief. Blijkens het jaartal dat er op geschilderd stond moet het kapelletje daar al staan van in 1830. Het is daarmee net zo oud als het Koninkrijk België. Nu ja, de koning zelf hebben ze pas een jaar later uit Engeland geïmporteerd, maar de aanzet was er al in 1830. Het traditionele opschrift „INRI“ (*Iesus Nazareus, Rex Iudaeorum* Jezus van Nazareth, koning der Joden) dat boven het beeld van de gekruisigde is te zien, werd in deze kapel wat ongelukkig geschilderd. Het ziet er als „INAI“ uit. In mijn lagere schooltijd wist iemand onder ons te fluisteren dat de man aan het kruis eigenlijk „Henri“ heette (zoals zijn oom) maar dat men dat niet goed wilde toegeven en dat het daarom verkeerd gespeld stond. Een godslastering die zonder twijfel met wegzending van school zou bestraft zijn indien

De kapel uit 1830

Het verminkte opschrift boven de gekruisigde

tjeswandeling“ uitgezet. Om in dat kapelletjeswoud nog enigszins op te vallen moet je van goeden huize zijn. Hier was het de ouderdom van twee van deze gebouwtjes die mijn aandacht trok. Het grootste van de twee was tevens het jongste. Al is dat wel heel relatief. Blijkens het jaartal dat er op geschilderd stond moet het kapelletje daar al staan van in 1830. Het is daarmee net zo oud als het Koninkrijk België. Nu ja, de koning zelf hebben ze pas een jaar later uit Engeland geïmporteerd, maar de aanzet was er al in 1830. Het traditionele opschrift „INRI“ (*Iesus Nazareus, Rex Iudaeorum* Jezus van Nazareth, koning der Joden) dat boven het beeld van de gekruisigde is te zien, werd in deze kapel wat ongelukkig geschilderd. Het ziet er als „INAI“ uit. In mijn lagere schooltijd wist iemand onder ons te fluisteren dat de man aan het kruis eigenlijk „Henri“ heette (zoals zijn oom) maar dat men dat niet goed wilde toegeven en dat het daarom verkeerd gespeld stond. Een godslastering die zonder twijfel met wegzending van school zou bestraft zijn indien

Het kapelletje uit
1693

ze ter ore was gekomen van de schoolinquisitie.

Het tweede kapelletje, veel bescheidener van opzet, dateert zelfs van 1693! Indrukwekkend is niet het kapelletje zelf maar wel dat het bouwseeltje al die eeuwen heeft overleefd zonder ten prooi te vallen aan de betonnen en asfalten dromen van latere wegebouwers.

Ik passeerde ook nog aan een duidelijk oud huis dat echter zeer fris in de verf stak. Blijkens een smeedijzeren uithangbord moet dit „*La Forge des 3 Petits Diables*“ geweest zijn. Ik kon echter geen informatie erover vinden. Niet van de smidse noch van de drie duiveltjes. Jammer, waarschijnlijk lag hier een lekker verhaal te wachten. We zullen het wellicht nooit weten. Ik heb nogal wat duivelverhalen gelezen die in Bever zijn opgetekend maar de duiveltjes in de smidse waren er niet bij.

Ha! Lekker!

De traditionele land- en tuinbouw van Bever heeft in een recent verleden wat specialisaties voortgebracht. Patrick Devillé maakt sinds 1997 harde kazen op zijn bedrijf, waar ongeveer vijftig Holstein-koeien zorgen voor de melkproductie. Het melken is in verregaande mate geautomatiseerd en de hele productie wordt ter plaatse verwerkt tot een achttal soorten kaas. Van de meest gewone tot netel-, algen- en kruidenkaas. Liefhebbers kunnen de waar rechtstreeks op de hoeve kopen. Zowaar per hele bol of, indien dat wat van het goede te veel zou zijn, per af te wegen blok. Wie slechts enkele sneetjes wil, die kan beter te rade gaan bij de Prima-buurtwinkel in het centrum.

Bever kent ook een artisaan pralinenbedrijfje: *Couleurs Chocolat*. Stephen Vandeparre verwerkt er Callebaut-chocolade (de beste ter wereld!) tot kwaliteitspralines.

In het gehucht Burght worden bij fruitbedrijf Demeulemeester fruitsappen gemaakt.

Op een akkertje

Meermaals ging het traject van de wandeling over het grondgebied van het gehucht *Akrenbos*. Indien je in die naam een overeenkomst meent te zien met het Waalse *Deux-Acren* dan is dat geen toeval. Tot 1963 hoorde Akrenbos immers nog bij Henegouwen. Het heette toen *Bois-d'Acren*. In dat jaar werd de taalgrens uitgetekend en daarbij ging een ge-

Zo wordt iedereen hier bediend. Bovendien het bewijs dat Deux-Acren en Akrenbos 5 kilometer uit mekaar liggen.

deelte van het grondgebied van Akrenbos naar het Oost-Vlaamse *Viane*. Een ander gedeelte werd bij Bever gevoegd. Ondanks wat op een steen aan de kerk in Akrenbos staat te lezen als zou de dorpsnaam afkomstig zijn van „twee akkeren“, schijnt dat niet zo te zijn. Het werkwoord „akeren“ (ook „oke-ren“) moet in een ver en grijs verleden de betekenis gehad hebben van het (laten) omwroeten van de bosgrond door varkens die naar voedsel op zoek waren. Slim! Niet alleen ploegden die beesten de grond om maar ze zullen ook nog voor de bemesting gezorgd hebben. Hoewel ze achteraf voor de boer allicht niet meer welkom zullen geweest zijn.

Omdat Akrenbos op 5 kilometer (of één uur stappen) ligt van de kerk van Deux-Acren, liet een bewoner van Akrenbos er in 1849 een bedehuis bouwen. Inclusief een pastorie. In 1857 werd de kapel vergroot en in 1863 werd ze als parochiekerk ingewijd. De oude pastorie dient tegenwoordig een veel profaner doel: het is de taverne 't Platteland geworden.

In Akrenbos vind je... het bos van Akren of het Bois d'Acren. Ze houden het ook daar simpel. In de lente kleurt de bodem van het bos vrolijk met tapijten van boshyacinten, maagdenpalm en narcissen. De oude bomen trekken spechten en roofvogels aan. Typisch voor een heuvelachtige streek kent ook dit bos meerdere bronnetjes. Die vormen een biotoop voor watersalamanders, kikkers en padden. Hier en daar kan men heel in de verte een

glimp opvangen van de beroemde steengroeven van Lessines (Lessen). In de 19^e eeuw zorgden de steengroeven voor een grote economische bloei in deze streek. Het porfier dat men uit de steengroeven haalde, werd verwerkt tot steengruis, kasseien en plaveien. In het begin van de 20^e eeuw werden nog 21 steengroeven geëxploiteerd. Nu zijn er nog slechts twee in bedrijf. Samen zijn ze toch nog goed om aan 200 steenkappers of „cayoteux“ werk te verschaffen. De meeste van de in onbruik geraakte steengroeven ontwikkelen zich nu als waardevolle biotopen. Eentje ervan, in Lessen zelf, is nu een site waar aan sportduiken wordt gedaan. Al ziet het er daar, naar mijn smaak, niet erg aantrekkelijk uit om zich te water te begeven.

Aan de rand van Deux-Acren loopt de reeds eerder vermelde Marcq of Mark. Een naar het schijnt visrijke rivier die na 25 kilometer door het landschap te hebben gekronkeld in de Dender uitmondt bij Deux-Acren. De naam van de rivier komt uit een Oud-Gotische taal waarin „mark“ de betekenis van „grens“ had. Zo is een Markgraaf dus een Grensgraaf. Of begrijp ik dat verkeerd?

Het natuurreservaat „*De Rietbeemd*“ ligt in de open vallei van de Mark waar niet mag gebouwd worden. Het is het enige natuurreservaat in ons land dat schrijlings op de taalgrensligt. Zeggen ze daar. Ik heb echter mijn twijfels over die bewering want hoe zit dat dan met het Kluisbos? Vogels, zoogdieren, amfibieën en insecten trekken zich daar natuurlijk niets van aan. Die hebben het naar hun zin in dit stukje paradijs. Knotwilgen, hagen, natte weiden, bossen en rietlanden sieren het gebied. Buiten het bos ontvouwen zich weidse vergezichten op de heuvels van de Denderstreek. Zoals de Bosberg, de Congoberg en de Grote Buizemont. Al slaag ik er nooit in die bulten zonder hulp te determineren vanaf enige afstand.

Onbekend

De kerk in Akrenbos is toegewijd aan een heilige die me volslagen onbekend was: *Sint Gereon*. Gezien ik echter ooit acht maanden heb doorgebracht in de omgeving van Keulen, had ik beter moeten weten.

De Sint-Gereonskerk in Akrenbos

De heilige Gereon van Keulen is één van de soldatenheiligen uit het zogenaamde Thebaanse Legioen, waarvan de heilige Mauritius de beroemdste is. Dit Romeinse legioen bekeerde zich in de 4e eeuw zo goed als voltallig tot het christendom. In Agaunum weigerden zij de keizer te vereren en offers te brengen om de overwinning af te smeken van hun schier onoverzichtelijke schare goden. Eén enkele God is hoe dan ook veel beter te behappen. Ook al heeft die dan een meervoudige persoonlijkheid. Een ander verhaal is dat ze de opdracht kregen om Christenen uit te roeien en dat het legioen dat weigerde. Hoe dan

ook, hun gedrag was keizer Maximianus niet welgevalen.

Op advies van de Paus, trok Gereon met zijn soldaten naar Keulen. Hoe zij zo snel aan dat advies kwamen is al een mirakel op zich. Ze legden in Keulen hun wapenen aan de voeten van keizer Maximianus en toonden hem hun blote nekken. Eerst werd elke tiende man onthoofd. Toen de overigen, aangemoedigd door Gereon, nog steeds weigerden de bevelen van de keizer op te volgen, werden ze allemaal een kopje kleiner gemaakt en in een diepe put gesmeten. Volgens een middeleeuwse legende bouwde Helena, de moeder van Constantijn de Grote, later boven deze put een kerk. Het is de kerk die in de 10^e eeuw werd vervangen door de Romaanse Sint-Gereonbasiliek. Dat is nog steeds het oudste

kerkgebouw van Keulen. En kijk, dat had ik kunnen weten...

Sint Gereon wordt vooral door de Norbertijnen vereerd. Dat heeft zo zijn reden. Van de heilige Norbertus van Xanten wordt namelijk beweerd dat hem in een visioen de plaats in Keulen zou zijn getoond waar de overblijfselen van de heilige Ursula en haar metgezellen, die van de heilige Gereon en van nog een klad andere martelaren verborgen liggen. Of men voortgaande op die informatie werkelijk nog wat heeft gevonden, dat vertelt het verhaal niet.

Sint Gereon wordt aangeroepen door mensen die aan migraine of hoofdpijn lijden. Zijn feestdag is op 10 oktober. Nu begrijp ik opeens iets: de kermis in Zele is omstreeks die tijd en op jeugdiger leeftijd placht ik mij nogal enthousiast in dat feestgedruis te storten. Waar na ik soms hoofdpijn had. Het kan geen toeval zijn.

Rust en bezinning

Het centrum van Bever is stil en zo mogelijk nog stiller is het in een ommuurde tuin dicht bij de kerk. Het is daar een klooster geweest. Het werd gesticht in 1830 door de Zusters

Rosario

van Sint-Franciscus van Sales. Het geheel werd in 1975 aangekocht door een particulier met de bedoeling er een jeugdheem van te maken. De man kreeg echter te kampen met gezondheidsproblemen en zo moest het project stopgezet worden. Nu heet het daar „Rosario“ en het is een stiltecentrum geworden. Je kan er als individuele gast of als groep terecht om er te verblijven. Om, ik praat even de folder na: „...mee aan te schuiven aan de lange kloostertafel en samen de maaltijden te nuttigen die hoofdzakelijk bereid zijn met biologische en fair-trade ingrediënten ...

Je kan er ook een cursus, concert of le-

zing bijwonen ... of zelf organiseren. Dan is de volledige infrastructuur er voor jouw groep, gaande van de cursusruimten en de bibliotheek over de stilteruimte tot de prachtige kapel.“ Ook het gedicht van Roland Jooris dat naast dat van Gerit Komrij aan de muur hangt, heeft het over stilte.

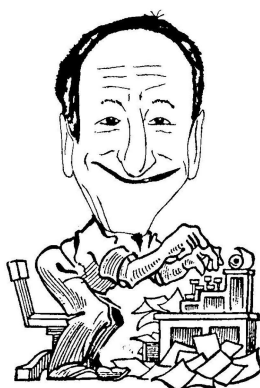
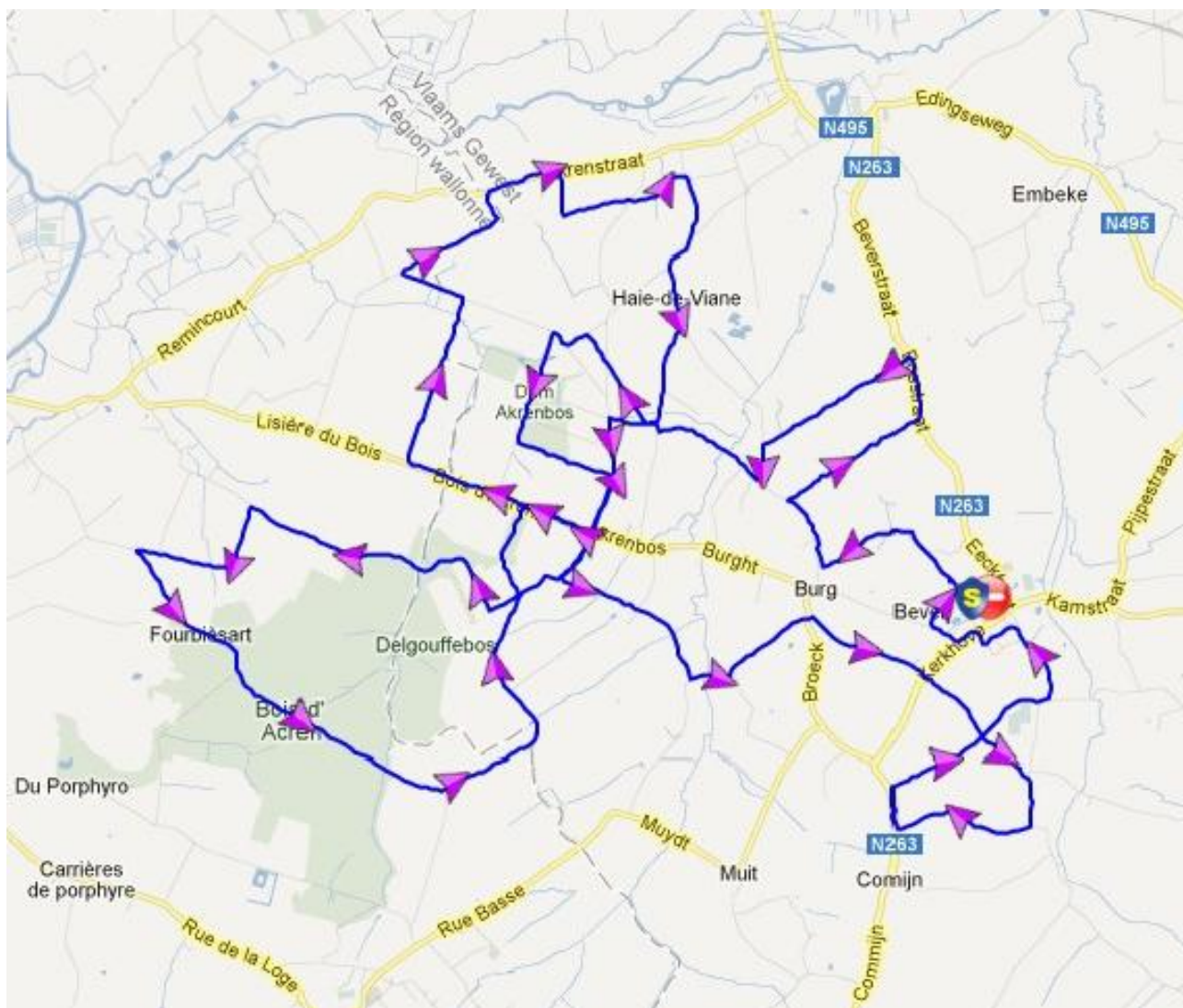
Sneeuw

Het wit.

*Onhoorbaar is
het wit. Slechts
wat getrippel
van vogelpoten
heel omzichtig
in de bange
stilte van het
wit.*

*Onhoorbaar ligt
het wit in de
leeggeblazen ochtend.
Ik schrijf er
geen voetstappen
in.*

Zoals steeds heeft de dichter het laatste woord...

© 2012
Michel Christiaens